

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Ingvild Vesterdal
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Vår ref.:
15/1328- 2- KOF

Deres ref.:
15/2056-

Dato:
09.10.2015

Hørings svar på - Forslag til endringer i barneloven for å fremme likestilt foreldreskap

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til høringsbrev av 25.06.2015 fra Barne, likestillings- og inkluderingsdepartementet om forslag til endringer i barneloven for å fremme likestilt foreldreskap.

1. Innledning

LDOs mål er at kvinner og menn skal oppnå reell likestilling på sentrale samfunnsområder. Ett slikt samfunnsområde er foreldreskap. For å få til dette jobber LDO mot et samfunn der menn og kvinner har klare plikter og rettigheter til deltakelse i familie og omsorg.

LDO mener at slike grunnleggende plikter og retter skal knyttes til individet. Det skal være et individuelt ansvar å gi praktisk omsorg som forelder. Målet om et likestilt foreldreskap med klare retter og plikter for begge parter skal gjelde også etter et samlivsbrudd, samt der foreldrene aldri har bodd sammen. Det vil si at både mødre og fedre skal ha en sterk forpliktelse til å ta ansvar for barnet sitt, og at de skal anerkjenne den andre som en likeverdig forelder. Lovverket utgjør rammeverket for hvordan foreldre skal organisere bosted og samvær for barnet når de ikke bor sammen, både der man blir enige gjennom avtale og der saken blir behandlet i domstolene. Det er derfor

viktig at lovverket reflekterer at samfunnet anser begge foreldrene som likeverdige omsorgspersoner for barnet.

Hvordan vi organiserer omsorgen i samfunnet er avgjørende for hva slags muligheter menn og kvinner har til å finne en god balanse mellom arbeid og familie. LDO ser derfor likestilt foreldreskap som et viktig middel for likestilling og en vei bort fra diskriminering, både for kvinner og menn. Uten en normativ aksept for fedre til å velge mer omsorg og for mødre til å velge mer lønnet arbeid blir valgfriheten begrenset. Dette gjelder også for omsorg etter samlivsbrudd.

I praktisk politikk på området foreldreskap må denne likestillingspolitiske målsettingen veies opp mot hva det er mulig og fornuftig å lovregulere etter samlivsbrudd, og hva som er barnets beste i en slik situasjon. I denne høringsuttalelsen har vi forsøkt å gjøre slike avveininger.

Det har skjedd store endringer i familiemønstre og samlivsformer de siste tiårene, blant annet gjennom likekjønnede foreldreskap. Ombudet mener at departementets høringsnotat i større grad burde reflektert dette og diskutert nye foreldreroller, som medmor og medfar mer eksplisitt.

Ombudets hovedkonklusjoner er følgende:

Foreldreansvar:

- Ombudet støtter forslaget om felles foreldreansvar for mor og far
- Ombudet støtter forslaget om mors mulighet til å melde fra til Folkeregisteret innen ett år om at far ikke skal ha foreldreansvar
- Ombudet støtter ikke forslaget om at far kan frasi seg foreldreansvaret innen ettårsfristen

Flytting:

- Ombudet støtter forslaget om at gjeldende rett videreføres hva gjelder flytting
- Ombudet støtter at det innføres en generell meklingsplikt dersom samværsforelder er uenig i flytting
- Ombudet støtter forslaget om at det presiseres i lovteksten at ny sak kan reises dersom bostedsforelder flytter med barnet uten at det foreligger enighet

Delt bosted:

- Ombudet støtter videreføring av gjeldende rett
- Ombudet støtter at delt bosted framheves i loven ved å være det første alternativet som nevnes i loven

Samværshindring:

- Ombudet støtter forslaget om at tvangsbot skal være den økonomiske sanksjonsmuligheten ved samværshindring/samværssabotasje

2. Forslag om felles foreldreansvar

2.1. Dagens situasjon

Foreldreansvar innebærer rett og plikt til å treffe avgjørelser for barnet i personlige forhold. Når foreldrene har felles foreldreansvar, tar de avgjørelsene i fellesskap. Spørsmål som hører inn under foreldreansvaret er bl.a. valg av navn, innmelding i trossamfunn, vergemål, samtykke til medisinsk behandling, søknad om pass og flytting til utlandet.

Etter dagens ordning har gifte og samboende foreldre felles foreldreansvar for felles barn. Foreldrene fortsetter med felles foreldreansvar etter separasjon og skilsmisse, med mindre de avtaler at en av dem skal ha det alene.

Dersom foreldrene ikke bor sammen er utgangspunktet i dag at mor har foreldreansvaret alene. Foreldrene må sammen sende melding til Folkeregisteret om at de skal ha felles foreldreansvar. Bli de ikke enige, har mor foreldreansvaret alene. Far kan da reise sak for domstolene og begjære felles foreldreansvar.

2.2. Departementets forslag om felles foreldreansvar

Departementet foreslår at barneloven endres slik at det skal være felles foreldreansvar, også for foreldre som ikke bor sammen ved barnets fødsel. Det foreslåes også at mor innen ett år etter avklart farskap kan melde fra til Folkeregisteret om at det ikke skal være felles foreldreansvar. Far skal da varsles og må ta saken inn for retten dersom han ønsker foreldreansvar. Fedre som ikke vil ha foreldreansvar skal kunne frasi seg dette.

2.3. Ombudets vurdering av forslaget om felles foreldreansvar for mor og far

Foreldreansvaret skal ivareta barnets grunnleggende rettigheter. Barnet har rett til omsorg fra både mor og far, og automatisk felles foreldreansvar vil bidra til å oppfylle denne rettigheten. Automatisk delt foreldreansvar vil også fremme et mer likestilt foreldreskap, der fars rettigheter og plikter tydeliggjøres gjennom loven.

Fedre som ikke har foreldreansvar er økonomisk bidragspliktige. Det kan være vanskelig å se noen logisk grunn til at det juridiske og økonomiske forsørgeransvaret skal splittes opp slik barneloven gjør.

Det er også slik at fedre uten foreldreansvar har rett til samvær. Fedrene er altså tiltenkt å ha en rolle i barnets liv. Det kan synes urimelig at denne kontakten mellom far og barn ikke skjer innenfor en juridisk ramme der far også har visse grunnleggende rettigheter ovenfor barnet.

De fedrene som i dag går til sak for å få foreldreansvar får medhold i de aller fleste tilfeller. Det kan dermed synes som om terskelen for å kvalifisere for foreldreansvar ikke er veldig høy. Det er jo også ganske naturlig at terskelen er lav, ettersom gifte og samboende får foreldreansvar automatisk, uten noen vurdering fra myndighetenes side.

LDO støtter departementets forslag om at hovedregelen bør være automatisk felles foreldreansvar, også for foreldre som ikke har bodd sammen. Hvis det er slik at en av foreldrene ikke ønsker at den andre skal ha foreldreansvar, må hun eller han gå til søksmål. Det vil i de aller fleste tilfeller si mor. LDO ser at det i enkelte tilfeller vil være en stor belastning for mor å gjennomføre en rettssak for å fradømme far foreldreansvaret. Under drøfter vi denne problemstillingen.

2.4. Ombudets vurdering av forslag om at mor kan melde til folkeregisteret at far ikke skal ha felles foreldreansvar innen første året etter farskapet er fastslått

I høringsbrevet fra departementet blir det foreslått at mor innen ett år etter avklart farskap kan melde fra til Folkeregisteret om at det ikke skal være felles foreldreansvar. Far skal da varsles og kan eventuelt ta saken inn for retten. Forslaget er ment å beskytte mødre der far er fraværende, eller fedre som etter morens syn ikke er mulig å samarbeide med, eller som er uskikket til å ha felles foreldreansvar.

Uten en slik unntaksadgang er det også en risiko for at flere mødre ikke vil oppgi hvem som er far til barnet. Det er en uheldig vending, som i mange tilfeller ikke vil være i barnets interesse.

Ombudet ser at det kan være gode grunner til at noen mødre ikke ønsker å dele foreldreansvaret med far. Noen av disse mødrene vil også være i en sårbar situasjon, hvor de både skal komme seg etter fødselen og etablere en god omsorgssituasjon for barnet. Under disse forholdene vil det være svært utfordrende og samtidig skulle gjennomføre en rettsak om foreldreansvaret for barnet. Ombudet er derfor enig med departementet i at det bør være mulighet for å gjøre unntak fra hovedregelen om felles foreldreansvar det første året.

Selv om ombudet ser behovet for å gjøre unntak fra hovedregelen om felles foreldreansvar, vil vi samtidig påpeke at ettårsregelen legger opp til en forskjellsbehandling av fedre og mødre som i utgangspunktet ikke er i tråd med formålet om likestilt foreldreskap. Det å bli fratatt foreldreansvaret, er for far et inngripende tiltak som reiser flere rettsikkerhetsmessige spørsmål. Det ene er om en slik ordning gjør terskelen for lav for at far blir fratatt foreldreansvaret. Det andre spørsmålet er om forslaget vil ramme fedre, som ikke har ressurser til å gå til sak for å få tilbake foreldreansvaret, på en uforholdsmessig måte. Ombudet mener at ordningen kan tenkes misbrukt der foreldrene allerede er i en konfliktsituasjon, ved at mor enkelt kan frata far foreldreansvaret innen det første året. Far vil imidlertid ha mulighet til å gå til rettsak dersom han er uenig i mors avgjørelse. Utover denne ettårsperioden vil søksmålsbyrden ligge på moren, og rettspraksis viser at terskelen for å frata far foreldreansvar er høy.

Selv om departementets forslag innebærer en forskjellsbehandling av far og mor for en begrenset periode, mener ombudet likevel at det er tungtveiende hensyn som kan begrunne en slik ordning. Vi støtter derfor departementets forslag. Dersom den foreslåtte ordningen viser seg å få uønskede konsekvenser, som nevnt ovenfor, ber vi om at departementet revurderer ordningen.

2.5. Ombudets vurdering av forslaget om at far skal kunne frasi seg foreldreansvaret

Etter departementets forslag vil far kunne frasi seg foreldreansvaret innen ettårsfristen.

Departementet begrunner det med «(...) at å fastsette at far skal ha felles foreldreansvar mot sitt eget ønske, kan føre til at det blir et vanskelig samarbeidsklima mellom foreldrene og at barns behov ikke blir ivaretatt.» (Høringsnotatet s. 25). Dette kan igjen hindre mor i å utøve god omsorg fordi foreldreansvaret innebærer samtykke fra far på en del viktige områder – for eksempel samtykke til helsehjelp og utsteding av pass.

Ombudet støtter ikke forslaget fordi det sender uheldige signaler om at foreldreansvar for fedre er basert på frivillighet. Vi leser dette forslaget som en motsats til forslaget om at mor, innen første året skal ha adgang til å melde at hun vil ha foreldreansvaret alene. Ombudet ser ikke at de samme tungtveiende hensynene gjør seg gjeldene bak forslaget om at far kan frasi seg foreldreansvaret. Vi mener også at dagens ordning, der begge må skrive under vil ivareta behovet for at far kan frasi seg foreldreansvaret.

2.6. Noen mindre endringer om foreldreansvaret

Departementet foreslår å klargjøre barneloven § 30 slik at det går klart fram at der foreldrene har felles foreldreansvar skal de ta avgjørelser om personlige forhold for barnet i fellesskap. Det foreslåes også å tydeliggjøre i loven at foreldre med felles foreldreansvar har samme rett til opplysninger fra offentlige instanser om barnet. Ved avslag bør foreldre med foreldreansvar få rett til å klage.

Ombudet støtter forslagene.

3. To alternative forslag om barnets flytting

3.1. Dagens situasjon

Den av foreldrene som barnet bor fast sammen med kan ta avgjørelser som gjelder den daglige omsorgen for barnet. Dette er i barneloven spesifisert til blant annet spørsmål om flytting innenlands og andre større avgjørelser om dagliglivet.

Hvis en av foreldrene ønsker å flytte innenfor landets grenser, må vedkommende varsle den andre av foreldrene seks uker før flytting. Hvis foreldrene ikke blir enige, kan bostedsforelderen bestemme at barnet skal flytte. Samværsforelderen kan reise sak for domstolene for å hindre flytting av barnet, og eventuelt få en midlertidig avgjørelse.

Hvis barnet har delt bosted tas avgjørelsene som ligger under bostedsmyndigheten av foreldrene i fellesskap. Det gjelder blant annet flytting innenlands. Foreldrene må da være enige om at en av foreldrene kan flytte og de må lage en ny samværsordning tilpasset den nye situasjonen

Det er flest kvinner som har barnet boende hos seg fast. Per i dag bor barnet fast hos mor i 66% av tilfellene, fast hos far i 8% av tilfellene og delt bosted er avtalt i 25% av tilfellene (Høringsnotat s. 59). For 66% av fedrene og 8% av mødrene vil det være slik at den andre forelderen kan flytte med barnet uten forhandlinger eller annen begrunnelse. Som vi ser er fedre, statistisk sett i en utsatt posisjon i forhold til å få svekket kontakten med barna hvis mor bestemmer seg for å flytte. Vi vet at mange fedre

engster seg for å bli marginalisert hvis mor flytter langt vekk. LDO vil understreke at fedres sorg og fortvilelse over å miste kontakten med barna har vært underkommunisert i mange sammenhenger fordi det har vært ansett som en del av mannsrollen å takle et slikt tap.

3.2. Departementets forslag om flytting

Forslag I: Gjeldende rett videreføres med forsterkninger

Gjeldende rett videreføres med forsterkninger, og det innføres en generell meklingsplikt dersom samværsforelder er uenig i flyttingen. Det presiseres i lovteksten at ny sak kan reises dersom bostedsforelder flytter med barnet uten at det foreligger en enighet.

Forslag II: Flytting innenfor landets grenser legges til foreldreansvaret

Flytting innenfor landets grenser legges til foreldreansvaret. Hvis flytting legges under det felles foreldreansvaret må partene bli enige om flyttingen. Enighetskravet gjelder bare der hvor flyttingen vil kreve vesentlige endringer av samværsordningen. Dersom de ikke blir enige, må bostedsforelder ta ut søksmål for å flytte med barnet.

3.3. Ombudets vurdering

Flytting vil i mange tilfeller være et stort problem for barnet og for samværsforelder. Mange samværsforeldre har mye omsorgsansvar og barna trenger og er glad i begge foreldrene. Likevel vil det, etter vårt syn være urimelig at samværsforelder kan nedlegge veto mot at den som har barnet boende fast hos seg kan flytte med barnet innenlands. Ombudet støtter derfor at gjeldende rett videreføres med forsterkninger. Vi understreker at ved uenighet vil både alternativ I og II innebære at flyttespørsmålet må avgjøres av domstolene. Et viktig spørsmål blir da om hvem som skal ha søksmålsbyrden ved uenighet.

Å ta ut søksmål er en økonomisk, praktisk og følelsesmessig belastning. Hvis alternativ II vedtas vil det i praksis bety at det er bostedsforelder som får søksmålsbyrden. Departementet argumenterer ikke i høringsbrevet for hvorfor det er bedre at bostedsforelder får søksmålsbyrden enn at samværsforelder får den. Etter vårt syn er det mest rimelig at samværsforelder får søksmålsbyrden ved uenighet. Forelder med fast bosted er den som i utgangspunkt er gitt mest myndighet over barnet, er den forelder som har tilbrakt mest tid med barnet og som har hatt det største ansvaret. Det er ikke noe spesiell grunn for at denne forelder skal være den som har søksmålsbyrden ved uenighet, snarere tvert imot. Ved uenighet og søksmål må retten ta stilling til om flyttingen er til barnets beste. I mange tilfeller vil det å flytte fra venner,

skole og nærmiljøet måtte vurderes som uheldig for barnet. Barnet skal også høres i saken og har en viktig stemme i avgjørelsen. Hvis samværsforelderen i tillegg har hatt mye omsorgsansvar og tid med barnet vil utfallet av en slik rettssak ikke være gitt. LDO støtter at det i lovteksten presiseres og tydeliggjøres at ny sak kan reises dersom bostedsforelderen flytter med barnet uten at det foreligger en enighet.

LDO støtter at det innføres en generell meklingsplikt dersom samværsforelderen er uenig i flytting.

4. Departementets forslag om delt bosted

4.1. Dagens situasjon

Dersom foreldrene ikke bor sammen, avtaler de selv hvor barnet skal bo fast. Den av foreldrene som barnet bor fast sammen med kan ta avgjørelser som gjelder den daglige omsorgen for barnet. Dette er spørsmål om barnet skal gå i barnehage, flytting innenlands og andre større avgjørelser om dagliglivet.

Foreldrene kan fritt avtale at barnet skal ha delt bosted. Mange har en ordning der barnet bor annenhver uke hos hver av foreldrene, men det er ikke noe krav til at barnet skal bo akkurat like mye hos begge foreldrene. Hvis barnet har delt bosted tas avgjørelsene som ligger under bostedsmyndigheten av foreldrene i fellesskap.

Foreldre som går fra hverandre må gå til obligatorisk mekling der samvær og bosted avgjøres, for å kunne søke om separasjon. Blir de ikke enige kan saken avgjøres i retten.

4.2. Departementets forslag om delt bosted

Forslag I: Foreldrene må selv avtale hvor barnet skal bo fast, uten at loven gir anvisning på en spesiell måte, men delt bosted framheves i loven ved å være det første alternativet som nevnes. Hvis foreldrene ikke kommer til enighet må retten avgjøre det.

Forslag II: Lovens utgangspunkt skal etter dette alternativet være delt bosted for barn som har bodd sammen med begge foreldre forut for et samlivsbrudd. Men også her skal avtalefrihet ligge til grunn. Det vil si at foreldrene kan selv velge å finne andre løsninger. Men blir ikke foreldrene enige vil avtalen mellom dem bli delt bosted. Skal dette gjøres om må en av foreldrene gå til sak.

Ombudets vurdering

LDO støtter departementets foretrukne alternativ I. Her har ingen av bostedsløsningene i utgangspunktet forrang eller fremstår som normen. I dette tilfelle mener LDO at loven ikke skal legge føringer på forhandlingene mellom foreldrene fordi det vil være store forskjeller i hvert enkelt tilfelle om hvilken bostedsløsning som er **best for barnet**. Hvert tilfelle må derfor vurderes konkret. Derfor bør alle bostedsløsninger fremstå som like legitime etter loven.

Men LDO støtter departementets forslag i alternativ I om å «*endre ordlyden i bl. § 36, slik at delt bosted kommer som første eksempel på bostedsordninger foreldrene kan velge. Dette kan i praksis gjøre foreldrene mer oppmerksomme på denne muligheten.*» (Høringsnotatet s. 66). LDO støtter at delt bosted nevnes som første eksempel i lovteksten, selv om dette ikke innebærer en endring av rettstilstanden.

Mange velger i dag delt bosted og antallet er stigende. I dag velger 25% å ha delt bosted. Det er i tråd med utviklingen der fedre er mer involvert i det daglige omsorgsansvaret. Tallene viser at fedres økte omsorgsinnsats gir «resultater» i bostedsavtalene, og slik vi leser tallene er det en bevegelse på området som tar opp i seg nye og ønskede omsorgsmønstre for menn og kvinner. Ombudet mener at det å nevne delt bosted først i lovteksten, kan bidra til at flere foreldre vurderer en slik løsning.

Ombudet mener likevel at det vil være vanskelig å ha delt omsorg som hovedregel etter loven, slik det er foreslått i alternativ II. Hvilken bostedsløsning som er best for barnet, må som nevnt ovenfor, vurderes i hvert enkelte tilfelle. Ombudet understreker at begge forslagene fra departementet innebærer at foreldrene har avtalefrihet om bostedsløsningen. Alternativ II vil imidlertid føre til at resultatet blir delt bosted, der foreldrene ikke kommer til enighet. Etter vårt syn fremstår det uheldig at resultatet i en konfliktsituasjon kan bli en bostedsløsning som krever mye samarbeid mellom foreldrene. Vilklårene for delt bosted som departementet foreslår i alternativ II (barnet må være over 7 år, foreldrene bor i nærheten av hverandre, barnet slipper å bytte skole eller barnehage og barnet ønsker delt bosted) viser også, etter vårt syn de praktiske og prinsipielle utfordringene som en hovedregel om delt bosted vil medføre. Mange foreldre vil ha store problemer med å bli enige om vilklårene for delt bosted er oppfylt eller ikke.

5. Forslag om tiltak mot samvæershindring

5.1. Departementets forslag

Departementet foreslår å styrke tvangsbøter som virkemiddel og at reglene skal gjøres mer forståelige og tilgjengelige for publikum og de profesjonelle aktørene. Det foreslås videre at Statens innkrevingsentral skal overta ansvaret for innkrevingen av tvangsbøter etter barneloven.

For å styrke mulighetene for mekling i saker om tvangsfullbyrdelse, foreslås det å lovfeste at dommere kan oppnevne en sakkyndig, og/eller be om bistand fra familievernet til å hjelpe partene til frivillig oppfyllelse av samværet.

5.2. Ombudets vurdering

Etter ombudets syn har barnets rett og mulighet til samvær med begge foreldrene to sider:

1. Det er i barnets interesse å kunne knytte seg til og skape en god relasjon til begge foreldrene, såfremt det ikke foreligger tungtveiende grunner til at samvær bør nektes. Departementet har redegjort grundig for dette og ombudet tiltrer departementets begrunnelse.
2. I tillegg til å styrke barnets tilknytning til begge foreldrene, vil ombudet fremheve at samvær med begge foreldrene er et vesentlig element i målsettingen om likestilt foreldreskap. Begge foreldrene skal ha en aktiv omsorgsrolle for barnet, og lovgiver må derfor legge til rette for dette.

Ombudet foreslår at departementet presiserer innholdet i begrepene samvæershindring- og sabotasje. Begrepene i seg selv kan tolkes dithen at bostedsforelderen hindrer samværsforelderen i å møte barnet. Etter ombudets syn bør også situasjoner hvor samværsforeldre som ikke møter opp til fastsatt samvær og eller klart kan klandres for at samvær ikke gjennomføres anses som samvæershindring/-sabotasje.

Slik ombudet ser det, er det riktig og viktig å ha bestemmelser som åpner for sanksjoner mot den forelderen som hindrer at barnet og den andre forelderen kan ha samvær. Slike hindringer kan være enten ved aktivt å hindre dem i å møtes eller ved unnlatelser som har samme konsekvens.

Ombudet er enig med departementet i at dagens tvangsfullbyrdelsesregler ved samværshindring/-sabotasje bør tydeliggjøres. Slik ombudet ser det, er ikke dagens bestemmelser tilstrekkelig klare til at foreldrene nødvendigvis kan forstå innholdet i dem uten juridisk bistand. Dette kan være uheldig, da det bør legges opp til at avtaler om samvær og sanksjoner mot samværshindring bør kunne utformes av foreldrene uten at tredjeparter trenger å involveres.

Ombudet støtter departementets forslag om å opprette et tydelig og lett forståelig sanksjonsregime mot samværshindring/-sabotasje, og mener tvangsbot bør være hovedregelen. Videre bør prosessen forenkles, for eksempel ved at en samværsavtale eller rettskraftig avgjørelse om samvær kan være tvangsgrunnlag for innkreving av tvangsbot, eller ved at en eventuell begjæring om tvangsbot prioriteres av domstolene.

Videre er ombudet enig med departementet i at det kan være hensiktsmessig å innføre en ordning med samtaler og mekling i saker om tvangsfullbyrdelse. At foreldrene kan forhandle seg frem til en løsning før tvangsmidler tas i bruk, gir bedre forutsetninger for å kunne dempe en konflikt som ligger til grunn for samværshindring eller –sabotasje. Det må være en forutsetning at rette myndighet tilrettelegger for at slik mekling kan finne sted uten unødig opphold dersom samvær hindres.

Departementet har videre foreslått at det skal kunne gis tvangsbot eller gjennomføres trekk/tilbakehold i barnebidraget ved samværshindring/-sabotasje. Ombudet mener tvangsbot vil være det beste virkemiddelet av to grunner. For det første, kan man spørre seg om trekk i eller tilbakehold av barnebidraget vil kunne ramme barnet indirekte. Dette fordi barnebidraget er ment å dekke underholdskostnaden for barn og størrelsen på midlene som er tiltenkt barnets underhold vil derfor kunne påvirkes.

For det andre, var det, i følge tall fra NAV, per 30. juni 2015 60 788 menn som betalte barnebidrag, mens det kun var 5 372 kvinner som gjorde dette.¹ Det er altså i underkant av 12 ganger flere menn enn kvinner som betaler barnebidrag. Ombudet går ikke videre inn på årsakene til dette, men konstaterer at trekk eller tilbakehold i barnebidraget i all hovedsak kun vil ramme mødre som hindrer eller saboterer samvær.

Slik ombudet ser det, vil mødre derfor risikere å ha mer begrensede sanksjonsmuligheter overfor fedre som hindrer eller saboterer samvær, enn motsatt, dersom trekk eller tilbakehold i barnebidrag er den primære sanksjonsmuligheten. Dette

¹ <https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Statistikk/Familie+-+statistikk/Tabeller/Bidragspliktige.+Kj%C3%B8nn+og+alder.+30.+juni+2006-2015.+Antall.422991.cms> (sist besøkt 2. oktober 2015)

fordi det er liten grunn til å tro at forelderen som mottar barnebidrag gir noen økonomisk motytelse til den bidragspliktige. Det kan derfor hevdes at trekk i eller tilbakehold av barnebidrag ikke i tilstrekkelig grad fremmer likestilt foreldreskap. Bruk av tvangsbøt vil derfor i større grad kunne realisere formålet om likestilt foreldreskap, gitt at tvangsbøten settes til et nivå som reelt sett oppleves pønalt for den forelderen som hindrer eller saboterer samvær. Ombudet mener at økonomiske sanksjoner mot forelderen vil være bedre egnet enn faktisk tvangsgjennomføring ved at barnet hentes, da sistnevnte sjelden vil være i barnets interesse.

Vennlig hilsen

Sunniva Ørstavik
Likestillings- og diskrimineringsombud

Knut Oftung
seniorrådgiver

Vedlegg:

Kopi til: